

*Редченко К.І.,
д.е.н., професор кафедри аудиту, аналізу та оподаткування,
Попович М.В.,
магістр 2 року навчання
Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів*

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Різноманіття платформ, що визначають вимоги до підготовки нефінансової звітності, та відсутність загальноприйнятого підходу до формування системи показників з питань сталого розвитку, обумовлюють фокусування уваги на тих концептуальних основах, які найчастіше використовують сьогодні компанії. Найбільш відомими серед них є: 1) стандарти ініціативи глобального звітування GRI (Global Reporting Initiative); 2) десять принципів Глобального договору ООН (United Nations Global Compact); 3) міжнародний стандарт підготовки інтегрованої звітності IR (Integrating Reporting); 4) стандарти обліку у сфері сталого розвитку SASB (Sustainability Accounting Standards Board). Найпоширенішими у світі вважаються стандарти GRI, у відповідності з якими (або з урахуванням вимог яких) складають свою нефінансову звітність близько 80% компаній. Global Reporting Initiative – це незалежна міжнародна організація, яка вже більше 20 років пропагує концепцію сталого розвитку і розробляє свої стандарти для підготовки корпоративних нефінансових звітів. Метою GRI є допомога комерційним підприємствам, державним установам та некомерційним організаціям у вимірюванні, оцінюванні й донесенні до широких верств громадськості інформації про вплив їхньої діяльності на навколишнє середовище.

На сьогодні Глобальна Рада зі стандартів у сфері сталого розвитку (GSSB), яка відповідає за розвиток GRI, випустила чотири покоління стандартів – від G1 (2000 р.) до G4 (2013 р.). Кожний новий рівень розроблявся з урахуванням помилок попередніх версій, відгуків компаній-користувачів і практичних напрацювань. Це призвело до значного поширення стандартів GRI у світі: зокрема, якщо у 2000 році лише 44 компанії підготували звіти зі сталого розвитку у відповідності до цих стандартів, то у 2018 році таких компаній було вже 4760. В Україні, щоправда, кількість компаній, які подають нефінансову звітність за стандартами GRI, є невеликою (13-15 організацій). Ініціатива Глобального договору ООН має на меті розвиток соціальної відповідальності бізнесу та підтримку вирішення підприємницькими колами проблем глобалізації і створення більш стабільної та чутливої до критичних проблем людства економіки. На сьогоднішній день учасниками Глобального договору ООН стали більше ніж 3800 компаній. Також створено 47 національних мереж Глобального Договору. Принципи соціальної відповідальності бізнесу, сформульовані у межах цієї ініціативи, спрямовані на досягнення цілей ООН у 4 основних сферах: 1) прав людини; 2) трудових відносин; 3) навколишнього середовища та 4) боротьби з корупцією. Глобальний Договір є добровільною ініціативою, що діє за структурою мережі. Учасники Глобального Договору та його мережі демонструють прогрес у покращенні бізнес-практик, оприлюднюючи та публікуючи результати у формі так званих «звітів про прогрес», які включають до складу щорічних фінансових звітів (або аналогічних корпоративних звітів) чи публікуються окремо.

Міжнародний стандарт з інтегрованої звітності, розроблений Міжнародною радою з інтегрованої звітності (IIRC), був прийнятий в грудні 2013 року. Ключовою відмінністю цього стандарту від інших концептуальних основ нефінансової звітності є більш ефективне поєднання фінансових, виробничих, соціальних та екологічних показників; підвищення якості інформації, доступної постачальникам фінансового та інших видів капіталу. Насамперед, інтегрована звітність є сфокусованою на процесі створення вартості. Вона дозволяє продемонструвати, як компанія реагує на зовнішні загрози і можливості та висвітлює діючу бізнес-модель компанії. Метою Міжнародного стандарту з інтегрованої звітності є встановлення основних принципів і елементів, які визначають загальний зміст інтегрованого звіту, а також пояснення фундаментальних концепцій, які лежать в їх основі. Разом з тим, цей стандарт не встановлює порівняльні показники для таких аспектів, як якість стратегії організації або результати її діяльності і призначений, переважно, для використання у приватному секторі економіки компаніями будь-якого масштабу діяльності.

Стандарти обліку у сфері сталого розвитку, які з 2011 року розробляє Американська Рада зі стандартів обліку сталого розвитку (SASB), відрізняються визначеністю підходів до розкриття інформації, високим рівнем порівняльності показників (за рахунок мінімізації можливості вибору з боку компанії) і яскраво вираженим галузевим спрямуванням. Так, у 2018 році SASB оголосила про публікацію першого в світі збірника стандартів сталого розвитку для 77 різних галузей. Стандарти SASB підходять для різних варіантів розкриття інформації – і у форматі традиційної річної звітності, і у вигляді окремих звітів з питань сталого розвитку, і просто на корпоративних сайтах. Ще одним важливим чинником є те, що стандарти SASB показали свою практичну придатність і є сьогодні одними з провідних керівництв для підготовки нефінансової звітності поряд зі стандартами GRI, UN Global Compact та IR. Багато американських компаній, включених у лістинги фондових бірж, використовують ці стандарти для розкриття істотної інформації згідно з вимогами SEC (Комісії з цінних паперів та фондових бірж США) для надання зацікавленим сторонам розуміння щодо ключових чинників, що впливають на вартість бізнесу.

В подальшому можна очікувати на певну гармонізацію різних концептуальних основ та підходів, що сповідуються різними платформами підготовки нефінансової звітності. Це є необхідною передумовою

включення показників з питань сталого розвитку як обов'язкової складової корпоративного звітування компаній, що складають суспільний інтерес.